

64. Visky Ferenc

A Krisztus himnusz!

A parancsoló teremtés – az aranylánc, és hasonlóság Jézushoz-

Elhangzott: 1996 és 97-ben a Bp.Salétrom u-ban, a Bethánia CE Szövetség országos csendesnapján.

LEVÉLMISSZIÓS Füzetek

No.: 64 Visky Ferenc –A Krisztus himnusz! – A parancsoló teremtés

Fundamenta Evangélium Alapítvány

Hargita Árpádné: +36 1 2917330

"Annakokáért az Isten is felmagasztalta Őt és ajándékoza neki oly nevet, amely minden név felett való; Hogy a Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieiké, földieké és föld alatt valóké. És minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére." Fil. 2:9-11, Jel. 19:16

A régiak Krisztus himnusznak nevezték ezt a bibliai szakaszt. Méltán. Ne felejtsük el, ne merüljön feledésbe ez a himnusz. Sajátos körülmények között született. Börtönben írta Pál. Kilátása volt rá, hogy halálra ítélik. Hattyúdalanak is fel lehet fogni e himnuszt és ilyenképpen is győzedelmes himnusz ez.

A himnusznak 3 tétele van:

1. Krisztus felmagasztalása.
2. Előtte való meghajlásunk.
3. Dicsőséges nevének a megvallása.

Ez a három tétel végeredményben egyetlen egy tételből fakad. Így kezdődik: "Annakokáért..." - van rövidebb fordítás is, "Azért... felmagasztalta Őt". Miért? Keressük a választ erre a kérdésre. Ez a kicsike kifejezés nagyon határozott, nagyon nyomatékos, nagyon fontos jelentéssel bír. Nos hát kezdődjék el ennek a himnusznak a tanulmányozása, mintegy megtanulása.

Érezzünk rá ennek a himnusznak a mély-ségeire. Ennek a **hymnusnak az utolsó három versét olvastuk fel, de hatból áll.** Arra, hogy miért? - a felelet a három első versben van. Ismerjük ezt a három első verset is, legalább is szöveg szerint. **"Annakokáért az az indulat legyen bennetek... ami Krisztus Jézusban is volt: - Amikor Isten formá-jában volt, nem tekintette zsákmánynak, azt hogy Ő Istennel egyenlő... - Önmagát megalázta..., - engedelmesskedett egészen a keresztfának halá-láig."** Így folytatódik: Annakokáért...: Nos, hát ez a szó: "annakokáért" az előző három versre mutat.

Az Ő felmagasztalása elválaszthatatlan a meg-aláztatásától. Nem értjük addig a felmagasztaltatását, amíg valamiképpen nem sejtünk meg valamit ebből a szent titokból, mit jelent a megaláztatás.

Pál az Efézusi levélben írja: Az pedig, hogy felmagasztaltattott, mit is jelentene mást, minthogy előbb alászállt a föld alsó rétegeibe. Nem kisebb hát a megaláztatása, mint a felmagasztaltatása. Sőt akkor értem meg és csak annyiban értem meg a felmagasztaltatását, amennyiben részem van valami-képpen az Ő megaláztatásában. Ó, Isten gazdagságának és tudományának a mélysége. Ó, Isten megaláztatásának és felmagasztaltatásának a mélysége! Ennél kevesebb nem lehet egyetlen igehirdetés kiinduló pontja sem.

Minden ünnepnek a nyitánya nagypéntek. Minden nap nagypéntek. Idézem Kierkegaard (az egzisztencializmus előfutára, gondolkodását pesszi-misztikus szemlélet és mély vallásosság jellemzi) dán filozófus nevét. A mi kiinduló pontunk mindig ez. Csak onnan tájékozódhatunk igazán, mélységesen, romlatlanul. Ha nem a kereszt ez a mély pont, a világnak a legmélyebb pontja, a mi kiindulásunk, akkor mérhetetlen tévelygés vár reánk. Arról van szó testvéreim, hogy az Ige testté lett. Az Ige Ádámmá lett. A második, büntelen Ádámmá. Ő az elbukott bűnös ember testét és emberi formáját vette magára. Mint történt? Nem tudjuk! Megtörtént? Tudjuk! Testvéreim, hogyan tudnánk.

A természet is tudomásul vette ezt az alább-szállást. A kősziklák megrepedeztek, a földnek a kérgei elmozdultak földindulásban egymástól. A nap elfogyatkozott. A természetben is olyan változás történt, hogy ez az egyetlen, kozmikus földindulás, amelynek **kiváltó oka** nem természeti jelenség volt. Ilyen földindulás soha nem lesz. Ez megis-mételhetetlen. Egyszer s mindenkorra, azaz ennek a természeti törvénynek ellenére bekövetkezett. A kozmikus megrendülésnek a folytatása nem a földben van, az emberben van.

Megrendült a lator, az egyik legalábbis. Megrendült a pogány százados. Mindenki megrendült, aki kapcsolatba került ezzel a ténnyel, a Krisztus alábbszállásával. Az Isten népe megrendült nép. Ennek a megrendülésnek kell folytatódnia bennem, bennetek. Ennek a megrendülésnek soha nincs vége a hívő ember életében. Azért hajlunk az ige fölé, hogy **újból és újból belerendüljünk ebbe a mélységes titokba, hogy megalázta magát** és szálla a földnek alsóbb rétegeibe. Az Ő alábbszállása nem semleges közegben ment végbe. Nem valami akrobatikus mutatvány, nem valami démoni ajánlatnak, maga mutogatásnak az elfogadása: Szállj alá a templom ormáról! Nem! Hanem ez az alábbszállás, ez bennünket, egyensúlyunkat, a mindenkori hívő emberi állapotunkat megrendítő valóság. Soha nem kellene kinyitnom a számat, elvállalni egy szolgálatot, ha abban a szolgálatban nincs ott az a mélységes megrendülés, hogy "szállt alá a poklokra", és a hívő ember átélheti, kicsoda más élhetné át ennek egy parányi részét ha nem mi, hogy mit jelent az én életemre nézve ez a megrendülés. Kedveseim, közöm-bösen senkit nem hagyhat. Jaj, ha a hívő ember eltompul, közömbös marad a szent megrendülésre nézve. Úgy mondja ezt az előbb említett filozófus testvérünk: Az, hogy az Isten emberré lett, az hogy a testet öltött Ige a mélybe száll, lehet-e ez számodra közömbös. Hát egy isteni hóbortról van szó, amikor ez történt? Nem, testvérek! **Anselmus** (olasz szár-mazású canterburyi érsek, filozófus) a középkori realizmus képviselője, a skolasztika világának, a középkornak egyik drága képviselője és testvérünk az Úrban, megírta a **Cur Deus Homo** - Miért lett az Isten emberré c. művét, Ebben a könyvben végig követhető refrén: "Te még nem gondoltad meg a bűnnek a súlyát...!" Azért vagyunk itt, hogy meggondoljuk a bűnnek a súlyát, ha egyáltalában meg tudjuk gondolni, meg tudjuk érezni a bűnnek a valóságát.

A keresztyén ember jövőképe, arcának egyik nyilvánvaló vonása a megrendült állapot. Ha ez a jövőkép nem ezzel a megrendüléssel kezdődik és folytatódik, akkor nincs jövőképünk: Képünk lehet, de jövőnk nem, és jelenünk sem. Adj a kegyelem Ura, hogy megrendülten tudjuk vallani Pállal, az egyház atyákkal, mindazokkal, akik ebbe a szent kegyelmi vonulatba

tartoznak, a megrendülteknek a vonulatában. A kürosi *Teodoretus* testvérünk írja az első századokban: "**Megmaradt annak, aki volt és felvette azt, ami nem volt!**" Szent titok ez. Ez a megrendülés velem kezdődik. Ha én nem rendülök meg, akkor nincs jogom elvárni, hogy ez a gyülekezet megrendüljön. Ha én nem rendülök meg, akkor nincs jogom elvárni, hogy bárki belerendüljön ebbe a szent titokba. Ez a megrendülés annyira egzisztenciális, ahogyan Pál mondta utolsó levelében: "a bűnösök között első vagyok én!" Annyira első vagyok én és annyira egyetlen a szónak a jelentésében, hogy nem tudom ki a második. Ha így van ez és nem lehet ez másként, akkor ez a megrendülés legyen a mi osz-tályrészünk szüntelen.

Így olvassuk tovább: Az Isten is **fel-magasztalta Őt**. Kimeríthetetlen az alábbszállása, kimeríthetetlen a felmagasztaltatása. Erről a fel-magasztaltatásról az igében az van: az Isten is felmagasztalta Őt. Ezt az "is"-t lehet rosszul értelmezni. Oda tehetem magam, hogy én is, Istennel együtt kollaborálva. Nem! Testvérek ez azt jelenti, hogy egyedül Isten magasztalta fel a Fiát, és a mi részünk nem az, hogy besegítünk ebbe a felmagasztaltatásba. Nem! Sem ember, sem angyal, sem semmi más teremtmény nem segített Istennek abban, hogy felmagasztalja az Ő Fiát. Ha meg is fordul ilyen gondolat az agyunkban, - mert az agyunktól minden kitelik -, ezért Kálvin az agyunkat **fabrica idolorum**-nak, bálványokat gyártó műhelynek vagy üzemnek nevezte. A hívő ember agya, gondolkozása is még mindig kész arra, hogy bálványokat gyártson magának.

Ennek a himnusznak, ez az **első tétele**, ahogy olvassuk a Zsidókhoz írt levélben "Dicsőséggel és tisztességgel koronáztad meg Őt". Ő koronázta meg dicsőséggel és tisztességgel. Urrá tetted Őt kezeid munkáin, Ő koronázta meg. Aki nincs megkoronázva, azt meg lehet koronázni, de azt, akit az Atya megkoronázott, azt megkoronázni többé nem lehet. Drága az Énekek Énekében az, amikor azt olvassuk, hogy: "Sionnak leányai, Jöjjetek ki és nézzétek Salamon királyt a koronában, mellyel megkoronázta őt az ő anyja az ő eljegyzésének napjára és az ő szíve vigasságának napjára." Ha ez áll Salamonra: Sion leányai jöjjetek ki, nézzétek ezt a megkoronázott Salamont, mennyivel inkább áll ez az Isten népére. Mert az Isten népe a Sionnak leánya. Leányai vagyunk ennek a szent Sionnak. Mennyivel inkább elkötelez bennünket, - bár előkép gyanánt van - én úgy érzem - ez az Énekek Énekbeli kijelentést, mennyivel inkább áll az, hogy Isten népe, ti konferenciázó nép, ti együtt levő nép, - mondhatjuk itt a neveket, hogy **ilyen szövetség, meg olyan szövetség**, csak azt tudjuk mondani a Szent Lélekre hangoltan, - hogy jöjjetek ki nézzétek, hogy kit koronázott meg a dicsőség koronájával az örökkévaló Isten. Nem te koronázod meg, nem a mi bizonyágtételünk koronázta meg Őt. Hanem az Atya.

Nekünk egy maradt. Nem az aranykorona maradt nekünk, hogy a fejére tegyük. Az, amit mi a fejére teszünk, az mindig a **tővisből font korona** lesz. Ez maradjon nekünk, hogy alázatban tudjunk mindvégig megmaradni.

Áldott egyháztörténeti emlék az, hogy **Savonarola** XV. századi Firenze igehírdetője, drága testvérünk, megszavaztatta Firenze népét, hogy **válasszák meg demokratikus úton királlyá Jézust**. A nép megszavazta, senki nem volt tartózkodó, senki nem volt ellene. Fölírták Firenze kapujára: **Rex Firenze Jesus Christus** - Firenze királya Jézus Krisztus! - a Borgia pápák idejében (spanyol eredetű, hirhedt itáliai arisztokrata család a 15-16. sz.-ban) nagy dolog volt. Ebben a kedves gesztusban volt valami naivság. Mert Jézust nem demokratikus úton választottuk meg királlyá. Nem mi választottuk, hanem Ő, a király választott bennünket. Így hát testvéreim, ebben a himnusban nyilvánvalóvá válik, kihangsúlyozódik, ami a 2. Zsoltárban is benne van: "**Én kentem ám fel az én királyomat a Sionon**".

Jézus Krisztus nem valami "rock opera" szuper sztárja. Jézus az, aki emberré lett, aki leszállt közénk. Lehetne sorolni a jelzőket, amivel illetjük az Ő királyságát, az Ő felmagasztaltatását. Ilyen Urunk van nekünk, aki felmagasztaltott, felemeltetett az Atya jobbára. Ágostontól tanuljuk: - ez passzívum -, nem önmagát emelte fel, **az Atya emelte fel Őt.**

Ha én emelem fel magamat, ha te emeled fel magadat, alázuhansz. Engedje az Isten népe, hogy az Ő keze által felemeltetett nép legyen. Ebbe a felemeltetésben ott van a szent méltóság tudata is. Ő őriz bennünket méltóságosan, a nyomorúságaink, a kísértéseink, fájdalmaink, betegségeink közepette. Ezt a felemeltetés méltóságát, szent méltóságot és alá-zatot ad.

A börtönben az egyik lelkipásztor testvéremet halálra ítélték és utolsó szó jogán ennyit mondott: Bíró úr! Az az utolsó kívánságom, hogy amikor a nyakamra fogják tenni a kötelet, jöjjön oda, tegye az újját a pulzusomra és ha pulzusom gyorsabban ver a normálisnál, ne higgyen nekem!

Ez Isten népének szent méltósága a szen-vedésben, és a halálban. Ennek a himnusznak ez az első tétele.

Második tétele úgy szól, hogy **"olyan nevet ajándékozott neki..."**. Ő ajándékozott, nem az angyalok adták ezt a nevet. Nem ők találták ki, hogy nevezd ezt a nevet Jézusnak, nem a próféták adták ezt a nevet, nem Mária, nem József. Senki másra nem bízta rá Isten. Keresztelő János nevét az apja írta egy táblára, hogy ez legyen a neve. Isten a maga újjával írta le ezt a nevet, adta át ezt a nevet az angyalnak, a küldöttnek a küldetésébe: mondd meg Máriának, mondd meg a világnak, hogy ennek a neve Jézus Krisztus. Ő ajándékozta. Tehát Jézusnak a neve ajándék. Elsősorban hívják nevét csodálatosnak, mondja az ige, ez a név olyan név, amely szabadító név. Isten ajándékozta, és ez azt jelenti, hogy **ez nem egy név, ez "A név"**. Ez az egyetlen név. Ilyen név nincs és soha nem is lesz, **azért csudálatos, mert egyetlen szabadító.** És egyetlen szabadítás az övé, rajta kívül más nincs.

Mi most egy olyan világban élünk, amikor ismét megelevenedik az u.n. vallás keveredés: a **szinkretizmus**, az ami megvolt a keresztyénség kezdetén is. Ma egy modern szinkretista folyamatnak vagyunk tanúi, ti is fiatalok, meg az öregebbek is. **Ma elvitatódik Jézus névnek az egyetlensége. E név mellé odakerülnek a vallás alapító nevek.** Ma sokan hirdetnek egy bizonyos szinkretista **ökumenizmust**. A napokban hazajött Grätz-ből egy ottani ökumenikus konferenciáról a mi imaközösségünkbe tartozó leány testvérünk. Elmondta, hogy mit látott ott. Sok keresztyén felekezetnek meg volt a maga standja, a pavilonja. De ott volt a *feminista mozgalomnak* a standja, ott volt a *homoszexuálisok*, ott volt a *lesbiánusok* standja a többi mellett. Egy olyan világban élünk, testvérek, amikor egy **iszonyú keveredés van.**

De az Isten nem összekeveri a dolgokat. Isten szétválasztja. Csak mély bűnbánattal tudjuk megval-lani, hogy **ebben a keveredésben jelentősen benne van az egyházban lévő "nem egyház"**! Szomorú példákat lehetne erre elmondani.

Kedveseim, ez a név nemcsak annak ajándék, aki kapja, hanem annak is ajándék, akinek Ő tovább ajándékozza. Nekünk is ajándék. Tehát, mi **meg-ajándékozottak vagyunk.** Köztünk senki sincs akinek ne lenne ajándék, mégpedig az egyetlen ajándék, akiben minden benne van. Megajándékozott bennünket! Megajándékozott bennünket a Jézus Krisztus nevével. Ebben a névben benne van az az ajándék is, hogy **segítségül hívhatom ezt a nevet.** Élhetek ezzel a névvel. Segítségül hívhatom, igénybe vehetem. Nincsen olyan terület, ahol igénybe ne

vehetném a Jézus Krisztus nevét. **A szövegnek az eredeti jelentésében benne van a segítségül hívásnak a dallama is.** Úgy kell érteni a segítségül hívást, hogy mint a sikolyt, valami szent kiáltásként, amikor hívom az Ő nevét. Bárcsak adná a mi Urunk a mi jövő képünkbe is mélységesen odatartoznék az, hogy az Isten népe szüntelenül kész segítségül hívni az Ő Urát, az Úr Jézus Krisztust. Ez a jövő képünk, nem valami kultikus liturgikus epitézis, ahogy az ortodox egyházban nevezik. Ahhoz nincs bátorságom, hogy kizárjam ennek a lehetőségét, ott is van valami ilyenszerű. Azonban ez a segítségül hívás nem valami langymeleg, nem valami közömbös, hanem **ez a segítségül hívás az emberi egzisztenciánknak legmélyéből fakadó sikoly, szent kiáltás:** "Jézus Istennek Fia! Könyörülj rajtam!"

A **harmadik tétele** ennek a himnusznek, hogy az, hogy az Ő nevére **minden térd meghajoljon, a mennyieké, a földieké és a föld alatt valóké.** Minden név! Ebben a mindenben ki az első? Én vagyok az első! Előbb az én térdemnek kell meghajolni Ő előtte és mindazoknak, akik ismerik Őt. Ő, testvérem, vizsgáljam csak meg a térdeimet, ha a közösségünkben, az egyházban sok a meghasonlás, az irigység, a civódás, a versengés, akkor vajon elég mélyre hajolt-é az én térdem, hogy az ilyen dolgoknak ne legyen helye az Isten világában.

Amikor Pál itt felsorol három réteget, akkor ebben benne van az egész mindenség. Benne van a menny, a föld és benne van a démoni világ, a földalatti világ.

Mit jelent az felső emeleten ennek a névnek a jelenléte és a meghajlás. Erről csak annyit, hogy ebben a világban sok isten van, sok olyan van, amit istennek kiáltanak ki, de mindazáltal nekünk egy Istenünk van az Atya, és egy Urunk van a Jézus Krisztus.

Ha veszük a következő területet, abban **benne van mind az, ami földi.** Benne van a tested, a tanulmányod, benne van az időd, a családot, az öregséged és betegséged. Értitek, hogy mennyire gyakorlati módon van jelen ebben a himnuszban a Jézus Krisztus Urasága. Azért hát ne csüggedjen Isten népe. Lehetek akármilyen szegény, elesett, a **genetikának is meg kell hajolni az Ő hatalma előtt.** Ebben benne van az egyetemes világ. Nem tudom milyen örökséget hoztunk magunkkal. **Benne van mind az, ami vízszintes síkon érint bennünket.** De nem uralkodhatnak rajtunk. Lehetnek anyagi prob-lémáink, de kétségbeejtő problémáink nem. Rajtad nem uralkodhat a betegség, **nem azt mondom, hogy nem lehetsz beteg, de nem uralkodhat rajtad.**

Nem uralkodhat rajtunk sem az **ifjúság tüze**, sem pedig az öregkornak a **lassú megfáradása.** Jézus Krisztus a földön is Úr. Az Isten népe szabaduljon meg minden evilági praktikától. Vegye igénybe ennek a Krisztusnak az Uraságát ebben a földi viszonylatban is.

Harmadik a **démon világ.** Amikor Pál ezt írta akkor igaz volt reá, hogy nem levegőt vagdosott és nem is ok nélkül írta le, amit leírt. Filippi városa a római impérium közvetlen hatalmi körébe tartozó város volt. Ennek a városnak volt Just Italicuma; úgy kezelték, mint egy Rómához tartozó provinciát. Rengeteg előnye volt ennek a városnak. Ennek a váronak ilyen neve volt, hogy Júlia, Cézár, pogány istenségnek és uralkodóknak a nevei is ott voltak a nevei között. Amikor Pál azt írta, hogy erre a névre hajoljon meg a föld alatt valóknak a térde, benne volt a római császár is, akik istenségek is voltak. Benne voltak a múltnak zsarnokai, minden világhatalom. Benne van minden politikai erő ma is. Merjük ezt ma is vallani testvéreim?

Merjük azt is elhinni, hogy mi ezeknek a sötét erőknek parancsolhatunk. Nem ok nélkül kaptuk mi erre a felszólítást. Mert talán merésznek tűnik, **a szellemi hatalmak nem fognak takarodót fújni** sem a jóga sem a pszichológia előtt. Sem a transzcendentális megdítációnak, sem a tudatnak vagy a tudat tágítási programoknak, sem a parapszichológiának, sem semmiféle pszichológiai írásmagyarázásnak, ma divatos dolgokat mondok.

A sötétség hatalma csak akkor fúj takarodót, amikor valaki segítségül hívja ezt az egyetlen nevet, ezt a megismételhetetlen nevet.

A hívőket exclusívoknak mondják, kizárólagosoknak mondják. Igen azok vagyunk! Exclusívok vagyunk a szónak ebben az értelmében: **"Nem adatott más név, amely által kellene megtartatnunk"**. Exclusívok vagyunk!

A végén így fejeződik be ez a csodálatos himnusz: **"az Ő nevére minden térd meghajoljon és minden nyelv vallja..."** Mi a sorrend? Az hogy először meghajoljon, azután valljon. Nem lehet úgy, hogy nem hajolok meg hanem vallom. Ha nem hajolok meg és úgy vallom, akkor testvéreim ez nem más mint valami **hívó góg**, de van olyan is hogy meghajolok, de nem vallom. Ez **gyávaság**, ez megalkuvás. Ez a kettő nem maradhat el egymástól.

Adja a kegyelemnek Ura, hogy ez a kettő odatartozzék a mi jövő képünkhöz, a mi mindennapi képünkhöz, hogy az Isten népe meghajolva vallja, hogy Ő az Úr az Atya Isten dicsőségére. Ha nem így vallja, akkor a maga dicsőségére vallja. Akkor vallja az Atya Isten dicsőségére, ha meghajolva vallja. Az Úr adja meg nekünk ezt a szent megvallást kegyelméből. Ámen.

A parancsoló teremtés

- az aranylánc, és hasonlóság Jézushoz -

"Mert akiket eleve ismert eleve el is rendelte, hogy azok az ő Fia ábrázatához hasonlatosak legyenek, hogy ő legyen elsőszülött sok atyafi között." Róma 8:29.

*

A Krisztus arcához való hasonlatosságunkról beszélni is lehetetlen, ha nem könyörögne értünk szüntelen a Szent Lélek. Ugyanakkor bizonyos öröm is jelentkezik, mert ahány testvérrel találkozunk, any-nyiszor találkozunk Jézussal.

*

A XVI. század központi igei felismerése a **hit által való megigazulás** volt, a pontosabban a Jézus Krisztus hite által való megigazulásunk. Az igében és a felismerésben is ott van egy másik döntő kérdés, folytatásként, éspedig az, hogy **hasonlatosak le-gyünk Őhöz.**

Egyforma érvénnyel jelenik meg előttünk a két súlyos kérdés, elsőként

a *justificatio*, a **megigazulás**, és másodikként

a *sanctificatio*, a **megszentelődés** kérdése.

Arról van szó, hogy "amiképpen hordtuk a földinek ábrázatát, hordani fogjuk a mennyeinek ábrázatát" is. Nem majd ott fogjuk, hanem már itt. Meglepő tehát és ennek nagyon örülhetünk, miközben nagyon gyakran szó van a kettős eleve elrendelésről, éppen **Kálvin** tanításaiban a kettős predesztinációról, valamiképpen itt is találkozunk ismét egy kettős predesztinációval, mert elrendeltünk arra, hogy az **ő igazsága által megigazuljunk**, de elrendeltünk arra is, hogy az **ő ábrázatához hasonlatosak legyünk**. Atyáink, különösen a XVII. századbeliék észrevették az Isten Lelkének irányítása alatt a Szentírásnak ezt a központi igazságát is. A 29. versből adódóan elnevezték azt a sorozatot, amelyről hallani fogunk, **arany láncnak**.

Nagyjából **hat aranyláncszemből tevődik össze** a 29. vers, de még a 28. vers utolsó mondata is ide kapcsolható: "az ő végzése szerint hivatalosak vagyunk".

Nézzük meg egy kicsit közelebből ezt a nagyon szép ékszer. Csak a hívő embernek van ilyen nagyon szép ékszere. De mennyire használjuk és mennyire értékes nekünk ez az aranyékszer?

1. láncszem: "Az Ő végzése szerint" - az Ő dekrétuma szerint. Itt az a szó van, amit ismerünk: **protezis**. Nem a legjobb csengése van ennek a *protézis* szónak, különösen hatvanon felül. Ámde örülhet a mi szívünk, mert áldott protézis az Ő végzése. Ezt a protézist nem lehet megbánni, nem kellemetlen, nemcsak az öregeknek, hanem a fiatalabb nemzedéknek is ajánlott.

2. láncszem: "az eleve ismerés". Itt is van valami, ami bizonyos kapcsoló pontot jelent a mi nyelviségünkben, ugyanis a protézist, a kegyelmi *protézist* követi a kegyelmi *prognózis*, - orvosi kifejezések ezek. Íme a Szentírás: a 29. vers azt mondja, tehát mi elrendelésünkben megélhetjük a prognózist, ami ebben a szövegösszefüggésben **közösségvállalást jelent**. Ő vállalt engem! Jézusnak oka lett volna, hogy ne vállaljon engem. Nemde? Viszont mennyi okom lenne, hogy vállaljam őt. De nem megy ez olyan könnyen.

3. láncszem: "eleve el is rendelt". Itt van ez a predesztinációs kifejezés, ami annyi teológiai vitára adott alkalmat, de itt is van valami, ami ezt a *decretum horribile*-nek nevezett parancsot enyhíti, ha arra gondolunk, hogy ennek a háttérében egy olyan kifejezés van, ami benne van a különben ismert szóhasználatunkban, a **horizont**-ban. A harmadik láncszem azt jelenti, hogy ő nem hagyott ki engemet a horizontjából, a látási síkjából. Úgy mondja ezt drága testvérünk, **Pascal: "a végtelen lehetőségek közül éppen engemet választott!"** Választhatott volna mást - nemde - a végtelen lehetőség közül, hogyan esett éppen rám a választása, a létezésben és az üdvözítésben. Ki tudná ezt megmagyarázni?

4. láncszem: "el is hívta azokat". Ebben a szép ékszerben ez a láncszem, hogy "el is hívta", nemde azt jelenti, hogy megszólított bennünket. Nem hagyta ezt a titkot ismeretlenül. Ez a megszólítás azt jelenti, hogy tudtomra adta, hogy van még előtte három láncszem. Azt nekünk megmondta és úgy, ahogy betöltötte Pál szívét, ahogy utolsó levelében, a Timóteusi levélben a börtönből írja: **"hívott minket szent hívással, nem cselekedeteink szerint, hanem saját végzése és kegyelme szerint, ami adatott nekünk az Úr Jézus Krisztusban"**. Hívott, néven szólított. Ismeri az én nevemet, tud rólam, hiszen ez a hívás: **"a nem lévőkből való előszólítás"**, akik nemcsak egyszerűen előszóltattak, hanem egy bizonyos céllal szólítottak elő, hogy hasonlatosak legyenek az Ő ábrázatához. Ez azt is jelenti, hogy érvényes a létünk.

Pál írja I.Korintusi levélben, ahol felsorolja **5 jelzőjét a hívő léformának**: bolond, megvetett, erőtelen, nemtelen, senki. Ezeket választotta ki Isten. Van-e erre nekünk igényünk? Több igényünk van ennél? Nincs több! Ezt az ötöt jó, ha igényeljük és örülünk, hogy igényelhetjük ezt a sorozatot. Erre lehet igényünk.

Amikor Ő előszólít, akkor mindig egy új teremtés van jelenik meg. Tudomására hozott bennün-ket a kozmosznak. Az angyal-rendeknek, ahogy han-gosan előszólított. Tudomására hozta az egész teremtett mindenségnek, hogy Én, Jézus Krisztus vállaltam ezt és ezt az embert. És névszerint belekiáltotta ebbe a világba a te nevedet, hogy mindenki tudja meg, az angyali fejedelemségek, a pokol, a halál, mindenkinek legyen arról tudomása, hogy ő vállalt és "nem szégyelt bennünket atyjafiának" nevezni.

Egy aprócska történet jut eszembe. Annakidején Nagyszalontán szolgáltunk, egyben tanárkodtunk a gimnáziumban és délben jöttünk ki a gimnáziumból a tanári karral. Ahogyan jövünk ki, egy testvér közeledik hozzám, egy szalontai atyafi. Nem egy mutatós valaki volt. Olyan csámpás, olyan két balkezes, olyan lött-kutyaszerűség, - ugye értitek ezeket a nem feltétlen teológiai kifejezéseket, és ugye megbocsátjátok -, és egy kicsit kancsal is volt, meg úgy kaszált a lábával. És akkor egyenesen jött oda és én ott voltam a tanári kar koszorújában. És rám mosolygott. Bennem átvillant, hogy mit fognak szólni a kommunista tanárok, hogy egy ilyen valakivel szóba állok. És azt is tudtam, hogy meg fog engem ölelni és meg fog engem csókolni. De nem hagyott sokáig ebben a ferdeségemben a mi Urunk. Bevillant a Zsidókhöz írt levélben ez az ige: "**nem szégyeli őket atyjafiatnak hívni**". S akkor azt éreztem: Uram, te nem szégyeltél engem. Én csámpásabb vagyok mint ez, én nyomorultabb vagyok mint ez, én lehetlenebb vagyok, mint ez! Te mégsem szégyeltél engem! És olyan jó volt megölelnünk egymás.

5. láncszem: "az elhívottakat meg is igaztította". Ez egy jogi kifejezés. Azt jelenti, hogy **fel van mentve nemcsak a büntetés alól, hanem a bűn vádjá alól is**. És nagyon helyesen fejezi ki a Heidelbergi Káté a 60. kérdés-feleletében. Hisz ez szinte elhordozhatatlan mélységű, hogy **nekem tulajdonítja, ez a gratia imputativa**, - a nekünk tulajdonított kegyelem -, nekünk tulajdonított igazság. Ennél is több ez, amikor úgy mondja, **mintha soha semmi bünt el nem követtem volna**. El lehet hordozni ennek a felemelő voltát? Nem kellene-e zéróskadni alatta? Azt, amit Jézus tett, azt nekem tulajdonítja Isten!

6. láncszem: "azokat meg is dicsőítette". Mi gyakran azon gondolkozunk és egy kicsit belső büszkeséggel tesszük, hogy dicsőítjük az Urat. Egy kicsit elkéstél vele! Ő előbb dicsőített meg minket, mint ahogy mi Őt. Ő előbb tett rólunk bizonyosságot, mint ahogy mi bizonyosságot tehetnénk felőle. Nos testvéreim! Erre vannak igei részek: "**azt a dicsőséget nekik adtam... és az övék az a dicsőség amit te nekem adtál**".

Valóban el kell csodálkozni a kegyelem füzéren! Nem akarok senkit megbántani, de nekünk **nem "rózsafüzérünk" van, nekünk kegyelem füzérünk van**. És szabad nekünk ezzel élni.

Mit jelent a Krisztushoz való hasonlatosság?

Nagy divat ma a művészeti ábrázolásban az ikon, az ikonográfia az ortodox, a keleti keresztyénségnek a művészi szemlélete. Krisztust ábrázolása valóban gyakran nagyon meggondol-koztató, háttér nélküli, perspektiva nélküli, mert ahol van perspektiva, ott van idő, van hely, de Krisztusnak ez az örökkévalósága "a nem e létben és nem pusztán a földi keretek között" valamit megsejtet bennünk az örökkévalóságból.

*Milyen ez a hasonlatosság? Először a hason-más nem jelent lényeg szerinti azonosságot, nem azonosság, hanem utalás, **rátalás az eredetire**, az igazira. Azt jelenti ez, hogyha valaki meglát bennünket, akkor Jézus jusson eszébe és ilyen értelemben ennek a hasonlatosságnak mi tulajdon-képpen árnyéka vagyunk, noha az igazinak az árnyéka vagyunk és sohasem gondoljuk azt, hogy adekvát ez a kettő és egyenlőséget lehet tenni Ő és én között. Ez alázatban tart.*

Mezőpanitban ősszel volt egy konferencia és ott egy öreg nyolcvanon jóval felül levő atyánkfia, aki kollektív gazdaság elnöke volt, de nagyon nagyon hűséggel szolgálta az Urat. Rengeteg feszültsége volt az államhatalommal s a feszültségeiből elmondta az egyiket. Az volt a véleménye róla a felső hatalmasságnak: "jó, hát legyen keresztyén, higgyen, de ne mondja senkinek!" Erre a testvérünk azt mondta nekik, hogy neki tulajdonképpen nem kell beszélnie Krisztusról, "mert tudják elvtársak, ha engemet meglátnak a falu végén az emberek, akkor ott már mindenkinek Jézus Krisztus jut az eszébe". Vajon, **ha rám néznek, akkor ki jut eszébe az embereknek?** És ez az atyánkfia szent bátorsággal merete mondani ezt és azt is hozzátette: az Istent senki sem látta, ellenben bennünk akar láthatóvá válni.

A mi Urunk Jézus Krisztus adja meg nekünk is ezt a kegyelmet. Nem vagyok azonos Vele de méltatott arra, hogy Rá utalhatok és ez tartson alázatban.

*Másodszor azt jelenti: **olyanok leszünk, mint Ő**. Hát most nem vagyunk egészen olyanok, van egy kis hiba. Van egy kis különbség és nekünk ezt a különbséget nagyon világosan kell látnunk. Ez nagyon reálsan jelen volt az első gyülekezetek életfelfogásában. Amikor nem ok nélkül azt írja Pál a törvényeskedő galatáknak: "Atyámfiai, akiket ismét fájdalommal szülök, hogy kiábrázolódjon bennetek a Krisztus". Ha a szülőnek fájdalma van, ha a szülő vállalta ezeket a szülési fájdalmakat, akkor nem kellene, hogy inkább fájjon annak, akin végbemegy ez a szülés? Nem lehet ezt a kérdést úgy megközelíteni, hogy ne fájjon nagyon nekünk ez az állapotunk, hogy hol tart az Isten népe? Vajon észreveszi-e rajtunk ez a világ az Ő ábrázatát?*

A börtöni üdülésünk idejéből való (nem kell mindig idézőjelbe tenni hogy "üdülés", mert volt ott alkalom felüldülni is): Együtt voltunk ortodoxokkal, szerzetesekkel és az egyik szobában találtunk egy nagyon beteg ortodox szerzetes főnököt, aki állandóan csak feküdt az ágyon, mert már olyan állapotba került. Mentünk hozzá vigasztalási gondolatokkal és kiderült, hogy ő vigasztal minket. Kérdeztük: Szenved nagyon? Nehéz hordozni ezt a keresztet a börtön körülmények között? Azt mondta: "Nagyon szenvedek, de nem amiatt, hogy nincs elég étel, hogy fázom, hogy a börtönben vagyok. Az én szenvedésem az, hogy nem vagyok olyan, mint Jézus Krisztus!" Szenvedtél te már ilyen formában?

A világnak szüksége van Isten fiainak a megjelenésére, Krisztus képmásaira, de ne feledjük el, hogy **végül is Krisztusra van szüksége és nem a képmásokra**. A képmásokra csak annyiban van szüksége ennek a világnak, amennyiben hitelesen kiábrázolják őt.

Nagyon szívvidámító történetet mondott el az egyik börtönbeli kollegám, aki 14 évet ült az árnyékos helyen. Egy alkalommal meglátogatott egy falut, egy gyülekezetet. Nem ismerte a lelkipásztort és ahogy megy az utcán, nem tudta, hogy merre van a parokia és egy kis fiúval találkozott - ez román kontextusban van, de jó ez magyarban is - és kérdezte a gyereket, hogy merre van a lelkészlak? A gyerek azt mondta, hogy elvezetem én a bácsit. Közben beszélgettek. Kérdezte a gyereket: Jársz-e templomba? Hallottál-e Jézusról? - Á, nemigen hallottam én, nemigen járok én templomba se. Akkor ő, a lelkipásztor el kezdett beszélni ennek a gyereknek az Úr Jézusról és a gyereknek az arca felvidámult és ezt mondta: - Bácsi,

milyen jó lenne, ha lennének kicsike Jézusok és ha mi látnánk a kicsi Jézusokat, keresnénk a nagyot. Látnánk a kicsit és elfogadnánk a nagyot. Ez a gyermekien kedves mondat nagyon megítélő a mi számunkra is.

Tulajdonképpen **mit jelent a Jézushoz való hasonlóság a gyakorlatban?** Az ószövetségi zsidó nyelvben az arc kifejezés többeszámú: panin - azt jelenti, hogy Istennek **nemcsak egy arca van**, hanem - ha az arkangyaloknak 4 arca van - Ő is megengedheti magának, hogy több arca legyen és ez legyen előttünk is nyilvánvalóvá. Nézzük ezeket a vonásokat.

1. Arcának egyik vonása: Tanuljátok meg éntőlem, hogy én **szelíd és alázatos** vagyok. Így látták a próféták is: Kínoztatott, üldözött, mint juh vitették a mészárszékre, száját nem nyitotta meg, mindvégig alázatos volt és engedelmes a keresztfának haláláig! Engedelmes! Ez az engedelmes, szelíd alá-zatos arc, egyik olyan lényegi vonása, amelytől még nem tekinthetünk el.

A keresztyén rabszolgát veri a pogány gazdája. Várja, hogy mikor jön ki a sodrából, mikor fog panaszkodni, jajgatni. A szolga nem szól, tűri csendben, alázatban. Rákiált, miért nem ordítasz már? Azt mondja a szolga: nincs rá időm. Hát mit csinálsz? Imádkozom érted!

Nem azt jelenti ez a szentség, hogy nincs hatalma, hogy tehetetlen? Ez az alázat épp az ellenkezőt jelenti: tulságosan sok hatalma van ahhoz, hogy rendelhet maga mellé 12 légió angyalt. Aki rendelhet magának a védelmére, az nem él a szabadságával. Az alázat **nem bárgyúság, az alázat egy félelmetes hatalom**. Mert ott, ahol te alázatban maradsz, ott Isten maga az, aki színre lép és rettenetes dolog az élő Isten kezébe esni.

Ágoston: "Ha kérdeznék tőlem, hogy miben látom a hívő ember lényegét, akkor azt mondanám, először, hogy legyen alázatos, másodsor, hogy legyen alázatos és harmadszor is - ha még jönne, hogy valami egyebet mondjak, nem tudok egyebet mondani -, a hívő ember legyen szelíd és alázatos, mint az Ő Ura."

2. Szolgai forma. Jézus Krisztusnak, az ő ábrázatának a szolgai létformáját is ajándékba kaptuk. **Ez létforma.** A szolgálat nem azt jelenti, hogy mivel a másik rászorult, és a szomszédom, azért szolgálok neki. A szolgálat nem azt jelenti, hogy megjutalmaztatom, hanem azt jelenti, hogy a szolgálat Istentől ránk hagyott, **nekünk ajándékozott létmód**. Nem tudunk nem szolgálni. És ez a mi Krisztus-képességünk, ez a szolgai forma, ez nem azt jelenti, hogy szolgaként szolgál a szolgálknak, hanem Úrként szolgál.

Úgy mondta ezt **Luther:** A keresztyén embernek abban áll a szolgálata, abban áll a szabadsága, hogy minden dolognak szabados ura és ugyan-akkor alázatos szolgálja. Egyszerre van a helyes érte-lemben vett uralkodás és egyszerre van a szolgálat.

3. Jézus arcának a harmadik vonása a közösségi létforma. Akiknek szolgál, vállalja a velük való közösséget. Sőt azt mondja Péternek, ha nem engeded, hogy megmossam lábadat, akkor nem vagyunk közösségben. Milyen drága dolog, hogy Jézus Krisztus nekünk adja a koinonikus, közösségi létformát, vállal bennünket, nemcsak itt, a mennyben is. Azt akarom, hogy akik hisznek bennem, az enyéim, ne csak itt hanem velem legyenek a mennyben is.

4. A Jézus arca szenvedő arc is. Van Jézusnak szenvedő arca is. **Pascal** mondja: "Jézus Krisztus agonizál, szenved bizonyos értelemben mind a világ végezetéig". És ezzel az agonizálóval is szabad a közösséget vállalni. Pál annyira vállalta, hogy azt tudta mondani: arra

vágyom, hogy kiábrázolódjék bennem a Krisztus és nemcsak az Ő feltámadásával legyek egy, hanem az Ő szenvedéseiben is része-sülhessek. Ez az arcvonás érthető megállapítás. **Pascal:** A feltámadásában is ott vannak Jézus testén a sebei. És azt érti ezen: a feltámadott Jézust a tanítványai a sebeiről ismerték fel, és Ő az övét, a tanítványait az ő sebeiről fogja felismerni. Nem merem én ezt tovább mondani testvéreim olyan súlyos kérdések vannak éppen a szenvedő Jézus Krisztus arcával való azonosságunk vonatkozásában.

Kálvin nagyon világosan látta ezt a kérdést: A hasonlatosság nem jelent mást, mint a kereszthordozására való rendeltetést.

5. A dicsőséges, fénylő arc. Mózes és Illés beszélnek az Jézus halálát a megdicsőülés hegyén és Jézus Krisztusnak az arca fénylik, mint a nap. Képzeljük csak el milyen lenne az, hogy beszélnek nekem az én halálomról, és közlik, hogy kivégeznek délután háromkor. És amikor én ezt hallgatom, akkor sugárzik az arcom. Ő testvéreim van ilyen sugárzás. Isten kegyelme megadhatja, mint ahogy sokaknak meg is adta. Vagyis arról van szó, hogy Ő úgy részesít bennünket az ő dicsőségében, hogy mindenki látja rajtunk, mint Mózes arcán a sugárzást. Csak ki nem látja? Az, akinek sugárzik az arca. Az csak sír, az csak vergődik, hogy Uram nem sugárzik az arcom, nem a te dicsőséged sugárzik rajta. De nem is nekünk kell azt látni, hanem másnak. Ahogy egy atyámfia mondta: - nagyon precízen és szépen -, "a bennünk levő isteni átváltozik bennünket meghaladó istenivé".

Végül, **mit tehetünk praktikusán** azért, hogy Hozzá hasonlatosak legyünk, hogy a Jézus arcát hordozzuk? Valójában mit is tehetünk érte? **Semmit!** Mert ez, hogy "legyünk", ez nincs a mi hatalmunkban. Ez nem a mi "legyünk" kifejezése. Az ígében így van, hogy "Legyenek!" Ez a legyen a "teremtő" legyen, ami az Ő szájából jön ki. Hitben, reménységben elfogadhatjuk! Mert Ő mondta azt, hogy legyen. Ez a legyen pedig teremtő parancs. Ez a legyen: teremtés. Amikor hallod, nincs jogod azt mondani, hogy nem hiszem el. Nincs jogod nem vállalni ezt a "legyent". Nem látod, de vállald, mert Ő mondta. És akkor reménységünket méltán tarthatjuk egyenlőnek a tényleges birtoklással.

Senki sem lehet a menny örököse, ha nem lett előbb hasonlóvá Isten egyszülött Fiához. Így lett elsőszülött sok atyafi között. Úgy első, hogy nincs második. Ő minden mindenekben. Ez a mi Jézus-ábrázatunk. Ágostonnal együtt imádkozhatjuk:

"Uram, add meg, amit parancsolsz!

Parancsold nekünk a Jézus arcát". Ámen.

(A szerzőt a romániai bethánistáknak nevezett magyar reformátusok között 1958-ban tartóztatták le és hitéért 22 évre ítélték, melyből kegyelemmel 1964 nyarán szabadította ki az Ura. A húsz börtönviseltnek - köztük az ő - visszaemlékezéseit tartalmazó, nálunk is kapható, nagyon megrázó dokumentum kötet címe: **Bilincseket és börtönt is.**)